

Briselē, 2016. gada 8. decembrī
(OR. en)

15406/16

SOC 788
EMPL 532
ANTIDISCRIM 82
GENDER 46
JAI 1075
EDUC 424
JEUN 109
FREMP 203
COHOM 161

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Datums:	2016. gada 8. decembris
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	14294/16 SOC 688 EMPL 471 ANTIDISCRIM 67 GENDER 41 JAI 934 EDUC 364 JEUN 97 FREMP 183 COHOM 141
Temats:	Romu integrācijas procesa paātrināšana – Padomes secinājumi (2016. gada 8. decembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par romu integrācijas procesa paātrināšanu, kurus Padome pieņēma 3507. sanāksmē 2016. gada 8. decembrī.

Romu integrācijas procesa paātrināšana ¹

- Padomes secinājumi

ATGĀDINOT, KA

1. Vienlīdzība ir viena no Eiropas Savienības pamatvērtībām, un sociālās atstumtības un diskriminācijas apkarošana ir viens no tās konkrētajiem uzdevumiem.
2. Nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienība ņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta līmeņa nodarbinātības veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, sociālās atstumtības apkarošana, kā arī ar izglītības, mācību un cilvēku veselības aizsardzības līmeņa paaugstināšanu.
3. Padomei ir dotas pilnvaras veikt attiecīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ. Šīs pilnvaras tā ir pildījusi, pieņemot Direktīvu 2000/43/EK, kurā ir paredzēts satvars, lai visā Savienībā cīnītos pret diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes dēļ attiecībā uz tādām jomām kā nodarbinātība un apmācība, izglītība, sociālā aizsardzība (tostarp sociālā nodrošinājuma un veselības aprūpes joma), sociālie atvieglojumi un piekļuve precēm un pakalpojumiem un to piedāvājums, tostarp mājokļu jomā.

¹ Šajos secinājumos, tāpat kā citos Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas un Padomes politiskajos dokumentos, termins "romi" tiek lietots kā visaptverošs termins, kas ietver arī citas cilvēku grupas, kuriem ir vairāk vai mazāk līdzīgas kultūras iezīmes, piemēram, *Sinti*, *Travellers*, *Kalé*, *Gens du voyage* utt., neatkarīgi no tā, vai viņi pastāvīgi uzturas vai neuzturas vienā vietā.

4. Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, tostarp diskriminācija dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, un noteikts, ka saskaņā ar hartu, apkarojot sociālo atstumtību un nabadzību, Savienība atzīst un ievēro tiesības uz sociālo palīdzību un palīdzību mājokļu jomā, lai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kā arī valstu tiesību aktiem un praksi nodrošinātu pienācīgu dzīvi tiem, kam nav pietiekamu līdzekļu.
5. Šā secinājumu kopuma pamatā ir Eiropadomes, Padomes, Eiropas Parlamenta un Komisijas līdzšinējais darbs un politiskās apņemšanās, kā arī citu attiecīgu ieinteresēto personu darbs, tostarp I pielikumā uzskaitītie dokumenti.
6. ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām² līdz 2020. gadam tika izveidota 2011. gadā, kad Komisija pieņēma paziņojumu, kurā izklāstīja "ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam", nosakot šo tematu par vienu no ES darba kārtības prioritātēm un ierosinot konkrētus pasākumus. Tad Padome pieņēma secinājumus "ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam", un drīz pēc tam Eiropadome aicināja minētos secinājumus ātri īstenot.

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

7. **ATKĀRTOTI APSTIPRINA** ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam, saskaņā ar kuru ES dalībvalstis ir apņēmušās izstrādāt, īstenot un pārraudzīt savas attiecīgās romu integrācijas valsts stratēģijas vai integrētas politikas pasākumu kopumus to plašākā sociālās iekļaušanas politikā saskaņā ar visaptverošu, uz pierādījumiem balstītu pieeju.

² Šajos secinājumos termins "stratēģijas" ietver gan "integrētas politikas pasākumu kopumus", gan stratēģijas.

8. ATGĀDINA, KA romu skaits, viņu sociālais un ekonomiskais stāvoklis dažādās dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgs, un ka tāpēc valstu pieejas romu integrācijai būtu jāpiemēro konkrētajiem vietējiem apstākļiem un vajadzībām. ATZĪST, KA ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām būtu jāīsteno saskaņā ar katras dalībvalsts attiecīgo tiesisko un politikas regulējumu.
9. ATGĀDINA par 2013. gadā pieņemto Padomes Ieteikumu par efektīviem romu integrācijas pasākumiem, ar kuru pastiprināja ES programmu un aicināja dalībvalstis reizi gadā informēt Komisiju par atbilstoši šim ieteikumam veiktajiem pasākumiem un par panākto progresu, īstenojot romu integrācijas valsts stratēģijas vai integrētas politikas pasākumu kopumus to plašākā sociālās iekļaušanas politikā.
10. PAUŽ GANDARĪJUMU par 2016. gada Komisijas paziņojumu, kurā izvērtēta ES programmas un Padomes Ieteikuma par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs īstenošana, AR NOŽĒLU ATZĪMĒJOT minētajā paziņojumā nepārprotami uzsvērto faktu, ka, neskatoties uz dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, romu integrēšanā, jo īpaši vietējā līmenī, ir gūti pavisam nelieli panākumi. Tas ir skaidrojams ar nepietiekamu sadarbību starp ieinteresētajām personām, vietējo iestāžu apņēmības trūkumu, kā arī pieejamo līdzekļu neefektīvo izmantošanu un romu diskriminācijas turpināšanu.
11. ATZĪST – pašreizējā bēgļu krīze, kas dalībvalstīm rada jaunus izaicinājumus, Eiropas līmenī izraisa vajadzību pēc diskusijas un jaunām iniciatīvām par sociālo kohēziju un sociālo integrāciju Eiropas Savienībā. Tajā pašā laikā STINGRI APSTIPRINA, ka joprojām ir nepieciešami integrēti pasākumi, lai uzlabotu situāciju marginalizētām un nelabvēlīgos apstākļos esošām grupām, tostarp romiem, Eiropā.

12. ATKĀRTOTI APSTIPRINA savas saistības attiecībā uz romu integrācijas procesu, tostarp attiecībā uz 2011. gadā izveidotās un ar 2013. gada Padomes ieteikumu papildinātās ES programmas īstenošanu, un savu apņēmību nodrošināt, ka pilnībā tiek izmantoti visi pieejamie politikas, tiesiskie un finanšu instrumenti, lai mazinātu plaisu starp romiem un pārējiem iedzīvotājiem.
13. PAUŽ GANDARĪJUMU par rezultātiem, ko devis ES prezidentvalsts Slovākijas un Eiropas Komisijas kopīgi rīkotais augsta līmeņa pasākums par iespēju došanu romu jauniešiem, kas atkārtoti apstiprināja steidzamo nepieciešamību nodrošināt iespējas romu jauniešiem un viņus aktīvi iesaistīt romu integrācijas politikā. Tika izteikts arī stingrs aicinājums panākt romu jauniešu lielāku līdzdalību viņus ietekmējošu integrētu politikas pasākumu veidošanā. Dalībnieki paziņoja savu apņemšanos atbalstīt romu jauniešus, lai tie kļūtu par romu integrācijas virzītājspēku Eiropas Savienībā. Jo īpaši viņi atkārtoti uzsvēra savu apņemšanos palielināt romu jauniešu aktivitāti līdzdalībai programmās un pasākumos, kas paredzēti jauniešiem.

MUDINA DALĪBVALSTIS

14. Paātrināti īstenot romu integrācijas valsts stratēģijas vai integrētas politikas pasākumu kopumus, ko tās uzņēmušās ES satvarā, saskaņā ar Padomes ieteikumu, īpašu uzmanību pievēršot dzimumu aspektam un romu jauniešu situācijai.
15. Pastiprināt centienus uzlabot romu sociālo un ekonomisko integrāciju, jo īpaši vietējā līmenī.
16. Ņemot vērā valsts praksi, izvērtēt to, cik efektīvas ir romu integrācijas valsts stratēģijas, un regulāri tās atjaunināt, noteikt skaidras rīcības un izvirzīt izmērāmus mērķus un starpposma mērķus, lai paātrinātu romu integrācijas procesu, ievērojot šajos secinājumos paustos ieteikumus.

17. Ar integrētu politiku vai mērķtiecīgiem pasākumiem nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi nodarbinātībai un izglītībai, lai dotu iespējas romiem pilnībā īstenot savu potenciālu darba tirgū. Jo īpaši ir vajadzīgas sinerģijas starp izglītības un nodarbinātības politikām, lai palielinātu nenodarbināto romu elastību, mobilitāti un nodarbināmību. Kā daļai no šīs virzības arī reģionālās attīstības politikai būtu jāsekmē noturīgu nodarbinātības iespēju radīšana vismazāk attīstītajos reģionos.
18. Atbalstīt romu jauniešu nodarbināmību, saskaņā ar valstu praksi veidojot programmas, kas izstrādātas, lai viņiem dotu iespēju sekmīgi iesaistīties darba tirgū. Lai romu kopienās pārvarētu nabadzības nodošanu no paaudzes paaudzē, sekmēt tādas politikas virzienus kā arod mācības un apmācība darbavietā, individuālo konsultāciju pakalpojumi, sociālā uzņēmējdarbība un pirmās darba pieredzes programmas, kā arī plašāku darba iespēju nodrošināšanu publiskajā sektorā, jo īpaši izglītības sistēmā. Nodrošināt, ka romu jaunieši vienlīdzīgi ar citiem var gūt labumu no pasākumiem, ko īsteno saistībā ar Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu un garantiju jauniešiem.
19. Spert soļus, lai nodrošinātu vairāk iespēju romu jauniešiem, veicinot mehānismus iesaistei politikas veidošanā, tādējādi dodot viņiem konkrētu iespēju ietekmēt politikas jomas, kas viņus skar tiešā veidā.
20. Nodrošināt, ka vispārējā jaunatnes politikā vai mērķtiecīgos pasākumos pievēršas romu jauniešu situācijas risināšanai.
21. Nodrošināt, ka vispārējā politikā vai mērķtiecīgos pasākumos pievēršas romu bērnu situācijas risināšanai.
22. Nodrošināt, ka vispārējā dzimumu politikā vai mērķtiecīgos pasākumos pievēršas romu sieviešu un meiteņu īpašā stāvokļa sabiedrībā risināšanai, un iekļaut šos pasākumus romu integrācijas valsts stratēģijās vai integrētas politikas pasākumu kopumos.

23. Sekmēt to, lai pieeja integrācijai būtu proaktīva un orientēta uz līdzdalību, jēgpilni iesaistot attiecīgās ieinteresētās personas, tai skaitā romu sievietes un romu jauniešus, uz romiem vērstu pasākumu izstrādē, īstenošanā, pārraudzībā, politikas pārskatīšanā un ziņošanā. Apkopot viedokļus, ko par romu integrācijas virzību un par vēl neatrisinātajām problēmām paudušas ieinteresētās personas, jo īpaši romi vietējā līmenī.
24. Pēc vajadzības turpināt attīstīt atbilstošas datu vākšanas, pārraudzības un ziņošanas metodoloģijas, lai atbalstītu efektīvu pierādījumos balstītu politiku. Metodoloģijas, ko izmanto, lai iegūtu pēc etniskās piederības iedalītus datus, būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā, un tām vajadzētu būt saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesisko regulējumu un atbilst subsidiaritātes principam. Ja juridiski nav iespējams apkopot pēc etniskās piederības iedalītus datus vai ja šādi dati ir ierobežoti, varētu izmantot citas metodoloģijas, lai iegūtu alternatīvus uzticamus datus. Saglabāt stabilu sistēmu valsts stratēģiju efektivitātes pārraudzībai un novērtēšanai. Nodrošināt to, ka finanšu atbalsts nonāk pie gala saņēmējiem un ka mērķtiecīgo un/vai vispārējo pasākumu ietekme uz romiem tiek pienācīgi dokumentēta un var tikt pienācīgi izvērtēta.
25. Izvērst centienus, lai izglītībā izskaustu jebkādas segregācijas izpausmes, sekmējot romu bērnu vienlīdzīgu piekļuvi iekļaujošas, augstas kvalitātes agrīnai pirmsskolas izglītībai un aprūpei. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka visi bērni pilnībā izmanto tiesības uz izglītību. Izskaut romu bērnu segregāciju specializētās skolās, jo tas ir viens no sociālās atstumtības veidiem. Iekļaujošas vispārējās sistēmas ietvaros sniegt romu bērniem kvalitatīvu primāro, sekundāro un augstāko izglītību un aktīvi veicināt to, lai viņu pāreja no skolas uz turpmāku izglītību vai nodarbinātību būtu sekmīga.
26. Ar vispārējās politikas vai mērķtiecīgu pasākumu starpniecību nodrošināt romiem vienlīdzīgu piekļuvi vispārējiem primārās un specializētās veselības aprūpes pakalpojumiem. Vajadzības gadījumā nodrošināt finansējumu veselības aprūpes mediatoru programmām romiem. Paplašināt piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp palielinot informētību par veselības aprūpi un uzlabojot vakcinācijas un profilaktiskas veselības aprūpes pieejamību romu kopienās.

27. Novērst turpmāku nepamatotu romu piespiedu izlikšanu no mājokļa, nodrošinot, ka piespiedu izlikšana vienmēr notiek, pilnībā ievērojot Savienības un valsts tiesību aktus un saskaņā ar starptautiskajiem cilvēktiesību instrumentiem, jo īpaši ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju. Nodrošināt, ka attiecīgām personām tiek sniegts pamatots uzteikums un pienācīga informācija un ka izliktajām ģimenēm tiek piedāvāta adekvāta alternatīva mājvieta saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
28. Atzīt pret romiem vērsto diskrimināciju un rasismu un, to paturot prātā, valsts un vietējā līmenī veikt pasākumus, ar ko īsteno un izpilda tiesiskās garantijas pret diskrimināciju, rasismu, ksenofobiju, naida noziegumiem un naida runu atbilstoši Eiropas Savienības Pamattiesību hartai un jo īpaši tās 21. pantam un Padomes Pamatlēmumam 2008/913/TI (2008. gada 28. novembris) par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm. Apskarot visu veidu rasismu pret romiem, ko dažkārt dēvē par "antičigānismu", jo tas ir viņu sociālās atstumtības un diskriminācijas pamatcēlonis.
29. Novērst aizspriedumus pret romiem, izmantojot uz plašu sabiedrību vērstus informētības palielināšanas un izpratnes veicināšanas pasākumus, piemēram, veicinot pozitīvu priekšstatu par romiem, vai popularizējot romu kultūru, valodu vai vēsturi ar skolu mācību programmu, plašsaziņas līdzekļu, akadēmisko programmu vai pētniecības starpniecību.
30. Pastiprināt centienus efektīvi praksē īstenot Rasu vienlīdzības direktīvu 2000/43/EK, tostarp nodrošinot, lai valsts, reģionālie un vietējie administratīvie noteikumi nebūtu diskriminējoši un nebūtu par iemeslu segregācijas praksei.
31. Ņemot vērā Eiropas Parlamenta Rezolūciju 2015/2615, saskaņā ar valsts praksi atzīt un pieminēt Otrā pasaules kara laikā notikušā romu genocīda upurus.
32. Dot vairāk tiesību valsts kontaktpunktiem romu integrācijai, nodrošinot, ka tiem ir nepieciešamie līdzekļi un piemēroti darba apstākļi, kā arī dodot tiem pienācīgas pilnvaras veikt koordinācijas uzdevumus.

MUDINA KOMISIJU:

33. Veikt ES programmas attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam vidusposma novērtējumu un ierosināt Romu integrācijas stratēģiju laikposmam pēc 2020. gada, un iekļaut tajā priekšlikumu pārskatīt Padomes ieteikumu.
34. Meklēt veidus, kā nodrošināt to, ka, izmantojot uz jaunatni orientētu nodarbinātības politiku, tiek atraisīts nenodarbināto romu jauniešu neizmantotais potenciāls.
35. Turpināt sniegt atbalstu, norādījumus un finansējumu valsts, reģionālām un vietējām iestādēm, romu pilsoniskajai sabiedrībai un citiem attiecīgajiem rīcībbspēkiem, kas ir aktīvi iesaistījušies romu integrācijā, jo īpaši vietējiem rīcībbspēkiem, kas tieši sadarbojas ar romu kopienām un atbalsta to spēju veidošanu, lai sekmētu viņu aktīvu mobilizēšanos.
36. Sekmēt dialogu, sadarbību un efektīvas prakses apmaiņu starp ieinteresētajām personām, tostarp izmantojot valsts romu platformas, kā arī Eiropas romu iekļaušanas platformu.

MUDINA KOMISIJU UN DALĪBVALSTIS ciešā sadarbībā un ievērojot savu attiecīgo kompetenci:

37. Veicināt to, ka romiem, jo īpaši romu jauniešiem, tiek dotas plašākas iespējas, sekmēta viņu aktīva iesaistīšanās un vajadzīgā līdzdalība visos politikas veidošanas, lēmumu pieņemšanas un politikas īstenošanas līmeņos, īpašu uzmanību pievēršot nodarbinātības iespējām, kā arī izglītībai.
38. Nodrošināt to, ka romu integrācijas politika kļūst par visu attiecīgo politikas jomu sastāvdaļu, tostarp saistībā ar stratēģiju "Eiropa 2020".

39. Nodrošināt to, ka efektīvi, integrēti un savstarpēji papildinoši tiek izmantoti visi pieejamie resursi, tostarp valstu finansējums un Eiropas strukturālie un investīciju fondi. Turklāt, atvieglot piekļuvi finansējumam, kas pieejams, lai veicinātu marginalizēto grupu, tostarp romu, sociālo iekļaušanu, un palielināt ES līdzekļu apgūšanas līmeni valstīs ar vislielākajām romu kopienām un atbilstoši romu integrācijas valsts stratēģijās formulētajām prioritātēm.
40. Izmantot pieejamos pārskatus un analīzes, ko ES Pamattiesību aģentūra sagatavojusi, lai izveidotu uz rezultātiem orientētus pārraudzības un ziņošanas rādītājus, kas visām attiecīgajām iestādēm palīdzētu nodrošināt pārredzamu, atbildīgu un efektīvu romu integrācijai atvēlētā publiskā finansējuma izmantošanu.
41. Turpināt sadarbību romu integrācijas jomā ar starptautiskajām organizācijām un struktūrām, piemēram, Eiropas Padomi.
42. Turpināt izmantot pastāvošos ES līmeņa instrumentus un mehānismus, piemēram, valsts kontaktpunktu tīklu romiem, Eiropas platformu romu iekļaušanai, labākās prakses apmaiņu un ziņošanas sistēmu, kas izveidota saistībā ar ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam. Izvērtēt un vajadzības gadījumā uzlabot šos instrumentus atbilstoši valsts apstākļiem, lai efektīvi īstenotu valsts politiku.

Atsauces dokumenti

Eiropadome: – Eiropadomes (2011. gada 23. un 24. jūnijs) secinājumi. EUCO 23/1/11 REV 1, 13. lpp.

Padome: – Padomes secinājumi par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam. OV C 258, 2.9.2011., 6. lpp.

– Padomes Ieteikums par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs. OV C 378, 24.12.2013., 1. lpp.

Komisija: – Paziņojums "ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam". dok. 8727/11.

– Eiropas Komisijas paziņojums. Romu holokausta piemiņas diena: priekšsēdētāja pirmā vietnieka Timmermansa un komisāres Jourovas paziņojums.

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

– Paziņojums "Apspriešanās sākšana par Eiropas sociālo tiesību pīlāru". dok. 7276/16.

– Paziņojums "Novērtējums par to, kā tiek īstenota ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām, un Padomes Ieteikums par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs". dok. 10800/16 + ADD 1.

Eiropas Parlaments: – Ziņojums par ES stratēģiju romu integrācijai. A7-0043/2011.

– Atzinums par dzimumu līdztiesības aspektiem Eiropas pamatsistēmā, kas izveidota dalībvalstu stratēģijām attiecībā uz romu integrāciju. 2013/2066(INI). A7-0349/2013.

– 2015. gada 15. aprīļa rezolūcija par starptautisko romu dienu – tā sauktais antičigānisms Eiropā un Otrā pasaules kara laikā pret romiem vērsta genocīda atceres dienas atzīšana ES līmenī. P8_TA(2015)0095.

Citi: – Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (*EIGE*) ziņojums "Nabadzība, dzimums un daudzkrāsā nevienlīdzība ES: pārskats par Pekinas Rīcības platformas īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot svarīgai problemātiskai jomai "A – Sievietes un nabadzība (12132/16 ADD 1)".